

*Handleiding
voor het correct opstellen
van een bestek voor*

*"Telecommunicatiediensten:
Datanetwerken en vaste
telefoniediensten"*

KLASSIEKE SECTOREN

Wet van 24 december 1993

KB van 8 januari 1996

KB van 26 september 1996

0.	TOELICHTING BIJ DIT DOCUMENT.....	6
1.	SAMENVATTEND OVERZICHT OMTRENT DE AANNEMING VAN TELECOMMUNICATIEDIENSTEN BINNEN DE WETGEVING OVERHEIDSOPDRACHTEN.....	8
1.1.	ALGEMEEN: DIENSTEN.....	8
1.2.	SPECIFIEK: TELECOMMUNICATIEDIENSTEN.....	8
1.2.1.	WET VAN 24 DECEMBER 1993 MET BIJHORENDE OMZENDBRIEF VAN 2 DECEMBER 1997.....	8
1.2.2.	KONINKLIJK BESLUIT VAN 23 NOVEMBER 2007.....	14
1.2.3.	KONINKLIJK BESLUIT 29 SEPTEMBER 2009.....	15
1.2.4.	CONCLUSIE.....	16
2.	STAPPEN IN DE PROCEDURE.....	17
2.1.	VOORWERP VAN DE OPDRACHT.....	17
2.1.1.	PERCEEL 1: DATANETWERKEN: MPLS IP-VPN OF ETHERNET DIENST 17	
2.1.2.	PERCEEL 2: VASTE TELEFONIEDIENSTEN: TRADITIONELE TELEFONIE OF SIP TRUNKING.....	19
2.2.	CATALOGERING VAN DE OPDRACHT.....	19
2.3.	WAARDEBEPALING VAN DE OPDRACHT.....	20
2.3.1.	WAARDEBEPALING: ALGEMEEN.....	20
2.3.2.	CONCRETE WAARDEBEPALING VOOR TELECOMMUNICATIEDIENSTEN.....	23

2.4.	KEUZE VAN DE GUNNINGSWIJZE.....	23
2.4.1.	DE ONDERHANDELINGSPROCEDURE.....	23
I.	DE ONDERHANDELINGSPROCEDURE ZONDER BEKENDMAKING	24
II.	DE ONDERHANDELINGSPROCEDURE MET BEKENDMAKING.....	26
III.	CONCLUSIE	27
2.4.2.	DE AANBESTEDING OF OFFERTEAANVRAAG.....	28
I.	VERSCHILLENDE BEOORDELINGSELEMENTEN.....	28
2.4.2.I.1.	PERCEEL 1: DATANETWERKEN	28
2.4.2.I.2.	PERCEEL 2: TELEFONIEDIENSTEN.....	29
II.	QUOTERINGSSYSTEEM	29
III.	PUNTENTOEKENNING	30
IV.	CONCLUSIE.....	32
2.4.3.	DE OPEN OF BEPERKTE PROCEDURE	33
I.	OMZICHTIGE EN KWALITEITSVOLLE KEUZE.....	33
II.	BENODIGDE TIJD / TERMIJNEN	33
III.	BESLUIT.....	33
2.5.	KEUZE VAN DE SELECTIECRITERIA	35
2.5.1.	UITREKSEL UIT HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 8 JANUARI 1996 BETREFFENDE OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR DE AANNEMING VAN WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN EN DE CONCESSIE VOOR OPENBARE WERKEN.....	35
2.5.2.	DE PRAKTIJK.....	43

I.	ALGEMEEN: DIENSTEN	43
II.	CONCRETE KEUZE VOOR TELECOMMUNICATIEDIENSTEN.....	46
III.	EVALUATIE VAN DE SELECTIECRITERIA.....	48
2.6.	BEKENDMAKINGSVOORSCHRIFTEN.....	49
2.6.1.	DE ONDERHANDELINGSPROCEDURE ZONDER BEKENDMAKING.....	49
2.6.2.	DE OPENBARE PROCEDURE	50
I.	PUBLICATIE E-NOTIFICATIONS	50
II.	PUBLICATIE IN HET PUBLICATIEBLAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN (JOUE - SUPPLEMENT S).....	50
2.7.	TOEPASBAARHEID IN HET KADER VAN DE WHO (WERELD HANDELS ORGANISATIE)	52
2.8.	STAP-VOOR-STAP SAMENVATTING VAN DE PROCEDURE(S)	53
2.8.1.	DEFINITIE EN WAARDEBEPALING.....	53
2.8.2.	KEUZE VAN DE PROCEDURE.....	53
2.8.3.	OPMAAK KWALITATIEVE SELECTIE EN BESTEK.....	53
2.8.4.	AKKOORD INTERNE CONTROLE-ORGANEN, VASTSTELLING VAN DE OPDRACHT DOOR DE BEVOEGDE OVERHEID EN START PROCEDURE....	53
2.8.5.	AANKONDIGING VAN DE OPDRACHT IN HET BULLETIN DER AANBESTEDINGEN EN IN HET SUPPLEMENT S VAN HET EUROPEES PUBLICATIEBLAD.....	53
2.8.6.	OPENING VAN DE OFFERTES	54
2.8.7.	EVALUATIES VAN DE OFFERTES EN VOORSTEL TOT GUNNING	54
2.8.8.	CONTROLE DOOR DE INTERNE CONTROLE-ORGANEN.....	54

2.8.9. BETEKENING VAN DE GUNNINGSBESLISSING	54
2.8.10. UITVOERING OPDRACHT MET OPLEVERING	55
2.8.11. STOPZETTING PROCEDURE	55

0. Toelichting bij dit document

De afgelopen jaren wordt de lat in de overheidssector steeds hoger gelegd. Enerzijds wordt van de overheid verwacht dat ze over de laatste technologie beschikt én een ruim dienstenpakket aanbiedt. Daartegenover staat dat de budgettaire middelen van de overheid steeds krappere worden, met als gevolg dat er minder ruimte beschikbaar is om in de nieuwste technologie te investeren.

Overeenkomstig de Europese Richtlijn inzake overheidsopdrachten¹ en de Belgische wetgeving overheidsopdrachten² moeten alle administraties in België aankopen volgens een welbepaald en afgelijnd stamien. Dit geldt dus ook voor opdrachten met betrekking tot **"telecommunicatie: datanetwerken en vaste telefoniediensten"**.

Dit document heeft als doel besturen een ruggesteun te geven bij het aankooptraject met betrekking tot "datanetwerken". In deze handleiding vindt u een antwoord op de vraag "Hoe kan ik op een correcte manier en conform de wetgeving overheidsopdrachten datanetwerken en vaste telefoniediensten aankopen?".

De eigen rol van administraties en de specificiteit van de wetgeving op de overheidsopdrachten vraagt het maken van een verantwoorde keuze, die het opgeven van de laagste prijs overstijgt. Een overheid is geen klant zoals een andere: de openbare dienstverlening die zij moet verzekeren of de voorbeeldfunctie die zij heeft, maakt dat deze beslissing degelijk moet worden gefundeerd. Garanties inzake de kwaliteit van de geleverde dienstverlening en de flexibiliteit van de dienstverlener, zijn slechts enkele elementen die bij de keuze meetellen.

Dit document is erop gericht openbare besturen doorheen dit aankooptraject te begeleiden. **Het fungeert als "roadmap" of**

---

¹ Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten.

² Wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. KB van 08 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken.

"handleiding" die u een overzicht geeft van de verschillende stappen die u in dergelijke procedures moet zetten, welke procedures u kunt kiezen en/of hoe u de inschrijvers kunt selecteren; zowel theoretisch als praktisch.

Daarnaast moet u rekening houden met een steeds wijzigende regelgeving inzake overheidsopdrachten. Deze handleiding werd dan ook volledig geschreven conform de laatste gecoördineerde versie³ van de huidige wetgeving op de overheidsopdrachten.

Kortom, deze handleiding stelt u in staat correct en conform de wetgeving overheidsopdrachten telecommunicatiediensten aan te kopen.

Omdat er in de regel geen overheidsopdracht bestaat zonder een bestek, vindt u ***in bijlage aan dit document een "Type Bestek" voor de aankoop van datanetwerken en vaste telefoniediensten.***

Deze handleiding wil een praktische leidraad zijn voor het opstellen van uw bestek. ***Pas dus de gegevens steeds aan uw behoeften aan en de technische specificaties.*** In deze handleiding werden alle mogelijke elementen opgenomen die zich in de praktijk kunnen voordoen. Naargelang uw behoefte, kunt u elementen verwijderen, toevoegen of aanpassen.

Aarzel ook niet om dit document aan uw collega-aankopers door te sturen.

---

³ Versie

1. Samenvattend overzicht omtrent de aanneming van telecommunicatiediensten binnen de wetgeving overheidsopdrachten

1.1. Algemeen: Diensten

De vraag die zich hier stelt is op welke opdrachten de wetgeving overheidsopdrachten van toepassing is. Het antwoord op deze vraag wordt gegeven door artikel 5 van de wet van 24 december 1993. Dit artikel geeft de definitie voor opdrachten van werken, leveringen en diensten. In het kader van deze nota is de definitie van opdracht van diensten belangrijk:

*"overheidsopdracht voor aanneming van diensten : de overeenkomst onder bezwarende titel gesloten tussen een dienstenverlener enerzijds en een aanbestedende overheid anderzijds, en die betrekking heeft op in **bijlage 2 bij deze wet vermelde diensten.**"*

In dit kader is de bijlage 2 van de wet van 24 december 1993 dus belangrijk. Van zodra met betrekking tot één van deze diensten een contract wordt afgesloten door een overheid onderworpen aan de toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten, moet dit gebeuren overeenkomstig de spelregels van deze regelgeving.

1.2. Specifiek: telecommunicatiediensten

1.2.1. Wet van 24 december 1993 met bijhorende omzendbrief van 2 december 1997

Op de hierboven aangehaalde bijlage 2 van de wet overheidsopdrachten aangaande de lijst van diensten, wordt onder categorie 5 specifiek "telecommunicatiediensten" opgenomen. Op basis hiervan moet reeds geconcludeerd worden dat contracten voor de aanneming van "telecommunicatiediensten" afgesloten door overheden onderworpen aan de wetgeving overheidsopdrachten, moeten gesloten worden conform de toepassing van deze regelgeving. Voor verdere uitleg over deze categorie 5 "telecommunicatiediensten" moet bijkomend verwezen worden

naar de omzendbrief van 2 december 1997, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 13 december 1997. Deze omzendbrief heeft de bedoeling een meer gedetailleerd overzicht te bieden van de diensten van elk van de categorieën opgenomen in bijlage 2 van de wet. Zo werd tevens een concretere invulling gegeven van de categorie 5 "telecommunicatiediensten". Deze concrete opsomming vindt u terug op blz. 33 335 tem 33 336 van deze omzendbrief.

Het gaat hierbij o.a. om:

A.5. Telecommunicatiediensten (10)

752 Telecommunicatiediensten (11)

7521 Openbare telefoniediensten

75211 Openbare telefoniediensten voor lokale oproepen:

Schakel- en transmissiediensten nodig voor het tot stand brengen en onderhouden van telefoonverbindingen binnen een lokale zone. Deze diensten zijn bijzonder geschikt (en worden vooral gebruikt) om spraakverbindingen tot stand te brengen. Ze kunnen echter ook dienen voor andere toepassingen, zoals bijvoorbeeld de transmissie van teksten (telefax of teletekst)); deze diensten worden over het algemeen verstrekt tegen betaling van een vaste maandelijkse bijdrage ongeacht het aantal oproepen van de abonnee.

75212 Openbare telefoniediensten voor interlokale oproepen:

Schakel- en transmissiediensten nodig voor het tot stand brengen en onderhouden van telefoonverbindingen tussen diverse lokale zones. Deze diensten zijn bijzonder geschikt (en worden vooral gebruikt) om spraakverbindingen tot stand te brengen. Ze kunnen echter ook dienen voor andere toepassingen, zoals bijvoorbeeld de transmissie van teksten (telefax of teletekst)); de prijs van deze diensten kan vast zijn of gebaseerd zijn op de kostprijs van

interlokale telefoonverbindingen. Via deze diensten kan de gebruiker ofwel toegang hebben tot het volledige telefoonnet van de leverancier en van het telecommunicatiebedrijf dat voor de aansluiting zorgt, ofwel - in bepaalde gevallen - tot een beperkt aantal lokale zones (WATS-dienst).

75213 Mobilofoondiensten:

Mobilofoondiensten die - dank zij mobiele uitrustingen - de mogelijkheid bieden om zowel op het openbare telefoonnet als op dat van de mobilfoon oproepen uit te zenden of te ontvangen. Sommige types van deze toestellen kunnen worden gebruikt om zowel documenten per telefax als gesproken mededelingen over te brengen, voor zover men over de gepaste eindapparatuur beschikt.

7522 Diensten voor bedrijfsnetwerken:

75221 Diensten voor gespecialiseerde bedrijfsnetwerken

Diensten van netwerken die nodig zijn om telefoonverbindingen tot stand te brengen tussen gekozen plaatsen (terminalinstallaties) (vaste lijnen of meerpuntsverbindingen) via een openbaar (gedeeld) net. Dit soort diensten wordt over het algemeen gebruikt om interlokale spraakverbindingen tot stand te brengen; in sommige gevallen is het echter eveneens mogelijk, documenten en gegevens over te maken via telefax. Het tarief van deze diensten wordt vastgesteld per oproep. Er wordt een vermindering toegepast bij frequente interlokale oproepen.

75222 Diensten voor exclusieve bedrijfsnetwerken:

Diensten van netwerken die nodig zijn om telefoonverbindingen tot stand te brengen tussen gekozen plaatsen (terminalinstallaties) (vaste

lijnen of meerpuntsverbindingen) via privélijn(en). Dit soort diensten wordt over het algemeen gebruikt om spraakverbindingen tot stand te brengen tussen overeenkomstige PBX (privélijnen), tussen een toestel op afstand en een PBX (bijkomend telefoontoestel buiten de plaatsen), tussen een PBX en een overeenkomstige lokale zone (buitengewestelijke lijn) of tussen bepaalde telefoontoestellen. Deze diensten kunnen ook voor datatransmissie worden gebruikt. Het gaat hier om diensten die worden verhuurd.

7523 Diensten voor gegevens- en berichtenoverdracht

75231 Diensten voor datatransmissienetwerken
Diensten van netwerken die nodig zijn om de datatransmissie te verzorgen tussen apparatuur, waarbij dezelfde of verschillende protocollen worden gebruikt. Deze diensten kunnen worden verstrekt via een openbaar of gespecialiseerd datatransmissienetwerk (d.w.z. dat dit uitsluitend door één bepaalde gebruiker wordt gebruikt).

75232 Elektronische berichten en informatie
Diensten van netwerken en aanverwante diensten (apparatuur en programmatuur) die nodig zijn om elektronische berichten en informatie te verzenden en te ontvangen (telegrafie- en telex/TWX-diensten) en/of informatie opgeslagen in gegevensbanken te raadplegen en te manipuleren (zogenaamde netwerkdiensten met toegevoegde waarde).

7524 Diensten voor de transmissie van uitzendingen

75241 Diensten voor de transmissie van televisie-uitzendingen

Diensten van netwerken die nodig zijn om de transmissie van televisiesignalen te verzorgen,

ongeacht het soort technologie (netwerk) dat wordt gebruikt. In deze subklasse zijn geen kabeldiensten via satelliet opgenomen, via dewelke de leverancier, via satelliet, televisiesignalen aan teledistributiemaatschappijen verkoopt (in tegenstelling tot de verkoop van het recht om de aan boord van de satellieten geïnstalleerde apparatuur te mogen gebruiken), en evenmin de satellietdiensten die « rechtstreeks thuis » uitzenden.

Via laatstgenoemde diensten verkoopt de leverancier een pakket televisieprogramma's aan gezinnen die in afgelegen zones wonen.

75242 *Diensten voor de transmissie van radio-uitzendingen Diensten van netwerken die nodig zijn om de transmissie van geluidssignalen te verzorgen, zoals bijvoorbeeld de radioomroepdiensten, de diensten voor de verspreiding van muziek en de verspreiding via luidsprekers.*

7525 *Interconnectiediensten*

Diensten van netwerken van het ene telecommunicatiebedrijf naar het andere, wanneer een verbinding afkomstig van een zone waarvoor een bepaald telecommunicatiebedrijf verantwoordelijk is, via het netwerk van een ander bedrijf moet gaan om tot de bestemming te komen.

7526 *Geïntegreerde telecommunicatiediensten*

Private netwerkdiensten (met vaste lijnen of meerpuntsverbindingen) waardoor de gebruiker - gelijktijdig of afwisselend - vocale signalen, gegevens en/of beelden kan overmaken. Dit soort diensten biedt niet enkel een grote capaciteit wat de bandbreedte betreft, maar eveneens een grote soepelheid inzake herconfiguratie van het

private gegevensnetwerk, waardoor een aanpassing van elke wijziging van de verkeersstructuur mogelijk is.

7529 *Andere telecommunicatiediensten*

75291 *Diensten voor het opsporen van personen*
Oproep tot stand gebracht met behulp van een elektronisch telewaarschuwingsapparaat dat een persoon inlicht over de ontvangst van een telefonische mededeling die betrekking heeft op hem/haar. Tot deze subklasse behoren ook de diensten voor het opsporen van personen met behulp van telewaarschuwingsapparaten voor geluidssignalen, voor vocale signalen en apparaten met numerieke visualisatie.

75292 *Diensten voor televergaderen*

Diensten van netwerken en aanverwante diensten die nodig zijn om een volledig interactief eenrichtings- of tweerichtingssysteem voor televergaderingen te kunnen organiseren.

75299 *Overige telecommunicatiediensten, elders niet vermeld*

Telecommunicatiediensten, elders niet vermeld. Deze subklasse omvat de mobiele communicatiediensten met schepen, alsook de communicatiediensten lucht/land.

Bij het overlopen van zowel de bijlage 2 van de wet van 24 december 1993 met de lijst van dienstencategorieën als de omzendbrief die deze lijst categorieën verder specificeert en verduidelijkt, moet de aandacht gevestigd worden op de voetnoten waarvan sprake in de categorie "telecommunicatiediensten".

In bijlage 2 van de wet van 24 december 1993 luidt de voetnoot als volgt:

"(2)uitgezonderd spraaktelefonie, telex, radiotelefonie, Semafoon- en satellietdiensten. Deze uitzondering is niet toepasselijk op de

opdrachten waarvan het geraamde bedrag het bedrag voor de Europese bekendmaking bereikt."

In de omzendbrief van 2 december 1997 is er sprake van:

"(11) Uitgezonderd spraaktelefonie-, telex-, radiotelefonie-, semafoon- en satellietdiensten."

Belangrijk op te merken is dat er een cruciaal verschil tot uiting komt tussen de bijlage 2 van de wet en de omzendbrief. In de bijlage wordt immers - in tegenstelling tot de omzendbrief - aan de voetnoot bijgevoegd:

"Deze uitzondering is niet toepasselijk op de opdrachten waarvan het geraamde bedrag het bedrag voor de Europese bekendmaking bereikt."

1.2.2. Koninklijk Besluit van 23 november 2007

Ten einde klaarheid te willen brengen inzake de discrepantie die in deze periode gold, verwijzen wij naar het Koninklijk Besluit van 23 november 2007 tot wijziging van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en van sommige Koninklijke Besluiten tot uitvoering van deze wet, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 7 december 2007. Artikel 10 van dit KB zorgt volgens de bewoordingen van het verslag aan de Koning *"er immers voor dat de uitzondering als bedoeld in voetnoot 2 van bijlage 2 van de wet, niet van toepassing is op de opdrachten die het vastgelegde bedrag voor de Europese bekendmaking bereiken. Volgens deze voetnoot zijn de spraaktelefonie-, telex-, radiotelefonie-, semafoon- en satellietdiensten uitgesloten van het toepassingsgebied van de telecommunicatiediensten van categorie A 5. Deze uitzondering is niet meer vermeld in de richtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG, aangezien deze diensten voortaan in mededinging kunnen worden gesteld."*

Gelet op het feit dat deze aanpassing aan de wet van 24 december 1993 van toepassing is sinds 1 februari 2008, wil dit zeggen dat contracten voor "telecommunicatiediensten" die

na deze datum worden opgestart, rekening moeten houden met deze aangepaste voetnoot. Dit wil concreet zeggen dat vanaf 01/2/2008 de uitzondering voor "spraaktelefoniediensten" niet meer geldt wanneer de waarde van het contract de Europese drempel bereikt en voor dergelijke contracten boven de Europese drempel **wel** moeten worden afgesloten conform de wetgeving overheidsopdrachten.

Deze Europese drempel bedraagt momenteel voor opdrachten van diensten 193.000 Euro excl. BTW. De uitzonderingsdrempel van 125.000 Euro excl. BTW voor federale overheden is voor "telecommunicatiediensten" niet van toepassing.

1.2.3. Koninklijk Besluit 29 september 2009

Wat echter nog meer van belang is in dit kader is de verwijzing naar bovenvermeld Koninklijk Besluit. In het Koninklijk Besluit van 29 september 2009 welke in werking is getreden op 1 november 2009, met uitzondering van een aantal artikelen op 1 januari 2010, wordt onder artikel 9 het volgende gedefinieerd:

"Art. 9. Dit artikel heeft tot doel bijlage 2 van de wet te vervangen wat de opdrachten voor aanneming van diensten betreft. Rekening houdend met het arrest in de zaak C-287/07, moet worden opgemerkt dat de uitzondering die betrekking heeft op de overeenkomsten voor de aankoop, ontwikkeling, de productie of coproductie van programmamateriaal door omroeporganisaties en op de overeenkomsten betreffende zendtijd, niet van toepassing is in de speciale sectoren.

*Gezien de bewoordingen van de bijlagen van de Richtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG betreffende de diensten en om redenen van samenhang, **wordt ook de uitsluiting betreffende bepaalde telecommunicatiediensten van de categorie A5 geschrapt voor de opdrachten die de Europese drempel niet bereiken.** Bovendien worden de nieuwe CPV-codes, waarvan het gebruik verplicht is in het kader van de bekendmaking van opdrachten voor diensten, in deze bijlage opgenomen."*

Deze aanpassing zorgt er voor dat elke aanneming van telefoniediensten (datanetwerken en vaste telefoniediensten) zal onderworpen zijn aan de regelgeving op de overheidsopdrachten ongeacht het bedrag van de raming.

1.2.4. Conclusie

Als gevolg van bovenstaande wijzigingen in de wet van 24 december 1993 via het Koninklijk Besluit van 23 november 2007 en het Koninklijk Besluit van 29 september 2009 zijn alle aannemingen inzake telecommunicatiediensten onderworpen aan de regelgeving overheidsopdrachten ongeacht de geraamde waarde van dergelijke aanneming en dit alvast voor opdrachten gepubliceerd na 1 januari 2010.

2. Stappen in de procedure

2.1. Voorwerp van de opdracht

Hieronder wordt op een praktische manier uiteengezet wat telecommunicatiediensten precies inhouden. In bijlage kunt u een "Type Bestek" terugvinden waarin de technische specificaties gedetailleerd zijn opgenomen.

In deze handleiding en in het "Type Bestek" wordt gebruik gemaakt van percelen: ***in functie van uw behoeftes kunt u hier opteren voor één of meerdere percelen.*** Door op deze manier te werken - en dus toe te laten kandidaat-inschrijvers te laten opteren voor één of meerdere percelen - zult u de opdracht kunnen toewijzen aan de beste dienstverlener in dit onderdeel.

2.1.1. PERCEEL 1: Datanetwerken: MPLS IP-VPN of Ethernet dienst

Van de inschrijver wordt verwacht dat hij in eigen uitbating een communicatie infrastructuur en netwerk ter beschikking stelt van het bestuur voor het dataverkeer tussen haar verschillende vestigingen en de verbinding met het internet.

Dit netwerk zal ter beschikking staan van het bestuur tegen een vaste maandelijkse vergoeding. Het bestuur verwacht dat de inschrijver een benchmark methode opneemt en ook jaarlijks uitvoert met als doel een marktconforme prijs te bekomen.

Een Service Level Agreement (SLA) dient tussen beide partijen overeengekomen te worden waarbij de dienstverlener een minimaal operationeel niveau en kwaliteit van werking van dit netwerk garandeert aan het bestuur. Er dient dus door de inschrijver een SLA te worden voorgesteld.

De opdracht omvat :

- Het ontwerp en technisch voorstel van een, waar nodig redundante, WAN infrastructuur tussen de verschillende vestigingen in vervanging van de huidige verbindingen, met hogere bandbreedtes en

grotere flexibiliteit rekening houdende met de toekomstige noden en evoluties.

- Het ter beschikking stellen, de levering, de installatie en de configuratie van deze WAN infrastructuur. Het bestuur wenst een overeenkomst aan te gaan voor een periode van 4 jaar. Alle apparatuur nodig voor het gebruik van deze telecommunicatiedienst dient eveneens door de dienstverlener voorzien te worden.
- De overgang van de huidige naar de nieuwe infrastructuur dient te worden uitgevoerd met minimale onderbreking van de werking van de verschillende diensten in de diverse vestigingen van het bestuur.
- Het continue onderhoud en de monitoring van deze WAN infrastructuur, de regelmatige rapportering in overeenstemming met de afgesproken procedures.
- het garanderen van de kwaliteit van de infrastructuur aan de hand van de overeengekomen SLA.

De nieuwe infrastructuur zal de verschillende vestigingen met elkaar in verbinding stellen, waar nodig redundant, en toelaten alle bestaande informatiesystemen en toepassingen te blijven gebruiken en verder uit te breiden.

Via de infrastructuur wordt ook de verbinding met het internet gemaakt. De nieuwe infrastructuur zal tevens een vlotte evolutie mogelijk maken in de verdere toekomst inzake:

- Uitbreiding van de internetmogelijkheden voor de verschillende vestigingen
- De mogelijkheid bieden tot telewerken met hetzelfde gebruiksgemak als op de vestigingen
- De mogelijkheid om ook (IP) telefonie over dezelfde infrastructuur te kunnen realiseren mocht dit in de toekomst door het bestuur gewenst worden.

2.1.2. PERCEEL 2: Vaste telefoniediensten: traditionele telefonie of SIP Trunking

Dit perceel betreft de vaste telefonie. De opdracht wordt beschouwd als een opdracht volgens prijslijst. Deze prijslijst wordt samengesteld door de inschrijvers. Het bestuur verwacht een zo transparant en eenvoudig mogelijke prijszetting. Het bestuur verwacht in dit tariefplan een duidelijke en gedetailleerde oplistings van alle prijzen te kunnen terugvinden. (per land, per soort oproep, abonnement, ...). De oplistings moet prijsvergelijkingen mogelijk maken.

Voor het afhandelen van het telefoonverkeer wil het bestuur de keuze kunnen maken tussen "traditionele telefonie" of "SIP Trunking".

2.2. Catalogering van de opdracht

Een eerste belangrijke keuze die administraties moeten maken, is de opdracht catalogeren als werk, als levering of als dienst.

Immers: een al dan niet correcte keuze zal gevolgen hebben op - onder andere - de toepassing van de correcte artikels uit de wet overheidsopdrachten en de bijhorende Koninklijke Besluiten, het gebruik van de onderhandelingsprocedure en de correcte toepassing van de algemene aannemingsvoorwaarden⁴ van de opdracht. Vandaar dat we in dit hoofdstuk onderzoeken of de "aankoop van datanetwerken" en de "aankoop van vaste telefoniediensten" een opdracht van werken, van leveringen of van diensten is.

Dat het hier niet gaat om een opdracht van werken zoals bepaald in artikel 5 van de wet van 24 december 1993 moge duidelijk zijn.

Deze aannemingen vallen tevens niet onder de definitie van leveringen volgens artikel 5 van de wet van 24 december 1993.

---

⁴ Bijlage aan het KB van 26 september 1996

Vervolgens vinden we in de lijst 2 van de wet van 24 december 1993 de "aankoop van telefoniediensten" onder **7521** als "aankoop van datanetwerken" onder **7522, 7523, 7524 en 7525** terug.

Voor de "aankoop van datanetwerken" dient bijkomend volgende opmerking gemaakt te worden. In sommige gevallen gaat het installeren van datanetwerken gepaard met (graaf)werken. In principe betreffen dergelijke opdrachten aannemingen van werken. Maar indien vastgesteld kan worden dat het gaat om diensten waar bijkomende werken cfr bijlage 1 van de wet van 24 december 1993 aan te pas komen catalogeert de wetgeving dergelijke aannemingen ook onder diensten.

Als gevolg van de aftoetsing van deze opdrachten aan de definities en bijlagen van de wet overheidsopdrachten van 24 december 1993 dient geconcludeerd te worden dat zowel de aankoop van datanetwerken als vaste telefoniediensten in de lijst van bijlage 2 van de wet overheidsopdrachten terug te vinden zijn, waardoor het duidelijk telkens een aanneming van diensten betreft.

2.3. Waardebepaling van de opdracht

2.3.1. Waardebepaling: Algemeen

Eén van de basisprincipes bij overheidsopdrachten, is dat de aanbestedende overheid bij de waardebepaling van een opdracht steeds moet uitgaan van de totaalwaarde van de opdracht. In dit lastenboek voor de "aankoop van telecommunicatiediensten" dienen we dus rekening te houden met verschillende elementen.

Voor opdrachten van diensten moet de waardebepaling gebeuren overeenkomstig artikel 54 van het KB van 8 januari 1996. Aan de hand van deze schatting kan het bestuur bepalen welke reglementaire drempel zij overschrijdt en welke manoeuvreerruimte er is inzake bekendmakingsdrempels, onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, ...

"Het geraamde bedrag van overheidsopdrachten voor aanneming van diensten sluit de geraamde **totale vergoeding** in van de dienstverlener.

(...)

In geval van nieuwe diensten bestaande uit de **herhaling van soortgelijke diensten** in de zin van artikel 17, § 2, 2°, b, van de wet, worden het totaal geraamde bedrag van de oorspronkelijke opdracht alsook het totaal geraamde bedrag voor de volgende diensten in aanmerking genomen.

Wanneer de diensten worden **verdeeld in percelen** wordt hun geraamde samengevoegd bedrag in aanmerking genomen om te bepalen of het bedrag bepaald in artikel 53, § 3 (zijnde 193 000⁵ euro exclusief BTW), bereikt is. Indien dit het geval is, zijn de bepalingen van deze afdeling van toepassing op alle percelen, behoudens afwijking door de aanbestedende overheid voor percelen waarvan het individuele geraamde bedrag kleiner zou zijn dan 80.000 euro zonder belasting over de toegevoegde waarde, maar voor zover hun samengevoegd bedrag de twintig percent van het samengevoegd bedrag van alle percelen niet overschrijdt.

Het geraamde bedrag van de overheidsopdrachten voor aanneming van diensten die geen totale prijs vermelden wordt als volgt bepaald :

1° bij een opdracht met een bepaalde duur, die gelijk is aan of korter is dan achtenveertig maanden, op grond van het totaalbedrag van de opdracht voor de gehele looptijd ;

2° bij een opdracht van onbepaalde duur of waarvan de duur langer is dan achtenveertig maanden, op grond van het geraamde maandelijkse bedrag vermenigvuldigd met achtenveertig.

In het geval van opdrachten die met een zekere regelmaat worden gegund of die zijn bestemd om gedurende een bepaalde periode te worden herhaald, slaat het geraamde bedrag op :

1° ofwel het totale werkelijke bedrag van alle tijdens het voorafgaande boekjaar of de voorafgaande twaalf maanden voor dezelfde

---

⁵ Deze drempel geldt voor regionale en lokale overheden. Voor federale overheden (en andere zoals omschreven in art. 50, 2°, a van de wet van 24 december 1993) is deze drempel iets lager en vastgesteld op 125 000 euro exclusief BTW. Voor overheden uit de nutssector is deze drempel vastgelegd op 387 000 euro exclusief BTW

categorie van diensten geplaatste soortgelijke opdrachten, indien mogelijk gecorrigeerd op grond van verwachte wijzigingen in hoeveelheid of waarde gedurende de twaalf maanden volgende op de eerste opdracht ;

2° ofwel het geraamde totale bedrag van de opdrachten over de twaalf maanden volgende op de eerste prestatie of, over de volledige looptijd van de opdracht, indien deze meer dan twaalf maanden bedraagt.

*Bij de berekening van het geraamde bedrag wordt rekening gehouden met de **eventuele opties** en eventuele verlengingen van de opdracht. (...).*

*Een opdracht die tegelijk betrekking heeft op diensten bedoeld in **bijlage 2, A**, en in **bijlage 2, B**, van de wet wordt gegund overeenkomstig deze afdeling wanneer de waarde van de diensten welke in bijlage 2, A, zijn bedoeld groter is dan die van de diensten in bijlage 2, B.*

*Wanneer een opdracht **leveringen en diensten** betreft, moet zij gegund worden overeenkomstig deze titel wanneer de waarde van de diensten die van de leveringen overschrijdt.*

*Wanneer een opdracht **diensten** en, ten opzichte van het hoofdvoorwerp van de opdracht, slechts **bijkomstig werken** omvat, moet zij gegund worden overeenkomstig deze titel.*

De keuze van de ramingsmethode mag niet bedoeld zijn om de toepassing van deze afdeling te ontgaan en geen enkele opdracht mag worden gesplitst ten einde deze aan de toepassing van de bepalingen van deze afdeling te onttrekken."

U dient de opdracht als dusdanig projectmatig en in haar geheel (totale waarde inclusief herhalingsopdrachten en eventuele opties) te bekijken.

Bij verdeling van de opdracht in percelen, dient de geraamde waarde van de totaliteit der percelen in aanmerking genomen te worden.

Bij onduidelijkheid inzake de kwalificatie van de opdracht - als zijnde diensten bedoeld in bijlage 2, A of 2, B, diensten

of leveringen en diensten met bijkomende werken - dienen vooraf bovenstaande regels in acht genomen worden.

2.3.2. Concrete waardebe­paling voor telecommunicatiediensten

Voor PERCEEL 1 : Datanetwerken zijn volgende elementen inbegrepen in de prijzen:

- De huurprijs van alle verbindingen voor een periode van 4 jaar
- De éénmalige opstartkost + jaarlijks weerkerende onderhoudskosten + configuratie
- Onderhoudscontract volgens de gevraagde SLA

Voor PERCEEL 2 : Vaste telefonie zijn volgende elementen inbegrepen in de prijzen:

- De installatieprijs
- De maandelijkse huurprijs per PRA en per nummerreeksen
- De vastgelegde tarieven per destinatie en per soort oproep

2.4. Keuze van de gunningswijze

In dit deel van de handleiding onderzoeken we enerzijds wat de ideale "standaardprocedure" is, en anderzijds onderzoeken we in welke gevallen u als aanbestedende overheid de uitzonderingsprocedures - de onderhandelingsprocedure zonder en de onderhandelingsprocedure met bekendmaking - mag gebruiken.

2.4.1. De onderhandelingsprocedure

De keuze van de gunningswijze in hoofde van administraties (die onder de klassieke sectoren vallen) is vrij⁶, maar niet de keuze voor de onderhandelingsprocedure. Artikel 17 van de wet van 24 december 1993 somt de regels en de uitzonderingsgevallen voor de onderhandelingsprocedure op:⁷.

I. De onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking

Deze gunningswijze kan slechts beperkt worden gebruikt: zie artikel 17 §2⁸ van de wet van 24 december 1993.

Artikel 17, §2, 1°, a): krachtens deze uitzondering kan de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" gehanteerd worden wanneer het goed te keuren bedrag 67 000 euro exclusief BTW niet overstijgt. Let wel: dit bedrag moet de hele looptijd van het contract omvatten. Dit leidt tot de conclusie dat deze uitzonderingsregel kan worden gebruikt bij opdrachten van kortere duur of gematigde omvang. In de praktijk - zeker indien er gekozen wordt voor een opdracht met een duurtijd van 4 jaar - zult u voor de "aanneming van telecommunicatie" enkel voor opdrachten met een beperkte ordergrootte in een dergelijke situatie verkeren.

Artikel 17, §2, 1°, b): krachtens deze uitzondering kan worden geopteerd voor de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" op gronden van veiligheid, wegens het geheime karakter van de opdracht of op grond van bescherming van de fundamentele belangen van het land. Deze uitzondering geldt tevens voor opdrachten voor aanneming van diensten waarop artikel 296 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap van toepassing is alsook op overheidsopdrachten van diensten inzake lucht en maritiem transport voor behoeften van het ministerie van Landsverdediging. Deze gevallen komen in het kader van dit bestek niet in aanmerking

---

⁶ Artikel 13 van de Wet van 24 december 1993: "De overheidsopdrachten worden gegund bij aanbesteding of bij offerteaanvraag. Zij kunnen slechts bij onderhandelingsprocedure worden gegund in de gevallen opgesomd in artikel 17. (...)"

⁷ Artikel 17, §1 van de Wet van 24 december 1993: "De overheidsopdracht geschiedt bij onderhandelingsprocedure wanneer de aanbestedende overheid meerdere aannemers, leveranciers of dienstverleners van haar keuze raadpleegt en over de voorwaarden van de opdracht onderhandelt met één of meerdere van hen."

⁸ Artikel 17, §2 van de Wet van 24 december 1993: "Er kan bij onderhandelingsprocedure gehandeld worden zonder naleving van de bekendmakingsregels bij de aanvang van de procedure doch, indien mogelijk, na raadpleging van meerdere aannemers, leveranciers en dienstverleners wanneer: (...)"

Artikel 17, §2, 1°, c): de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" wegens dringende spoed⁹ kan in dit geval moeilijk worden gemotiveerd. Elk bestuur wordt immers geacht van zijn behoeften op de hoogte te zijn en tijdig te starten met een procedure.

Artikel 17, §2, 1°, d): van deze mogelijkheid kan worden gebruik gemaakt wanneer - na eerdere aanbesteding of offerteaanvraag - enkel onregelmatige offertes of onaanvaardbare prijzen werden voorgesteld. In dit geval kunt u een nieuwe procedure via de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" beginnen. De oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht mogen daarbij niet wezenlijk worden gewijzigd én alle inschrijvers worden geraadpleegd, die voldeden aan de minimumeisen op beroeps-, economisch en technisch vlak én die een offerte indienden die aan de formele eisen van de eerste procedure voldeed.

Artikel 17, §2, 1°, e): van deze mogelijkheid kan worden gebruik gemaakt wanneer - na eerdere aanbesteding of offerteaanvraag - geen enkele offerte werd ingediend. In dit geval kunt u een nieuwe procedure via de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" beginnen. De oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht mogen daarbij niet wezenlijk worden gewijzigd.

Artikel 17, §2, 1°, f): de uitzondering van unieke dienstverlener kan niet worden ingeroepen, gezien er meer dan één bedrijf bestaat welke telecommunicatiediensten verstrekt.

Artikel 17, §2, 2°, a): dit geval is van toepassing in het kader van AANVULLENDE diensten die noch in het toegewezen oorspronkelijke ontwerp noch in de eerste gesloten overeenkomst voorkwamen en die ingevolge ONVOORZIENE omstandigheden NOODZAKELIJK zijn geworden voor de uitvoering van de dienst zoals het beschreven werd, voor zover ze worden toegewezen aan de aannemer die de dienst uitvoert en voor zover het samengevoegde bedrag van de opdrachten gegund voor

---

⁹ Artikel 17, §2, 1°, c) van de Wet van 24 december 1993: "(...) voor zover strikt noodzakelijk, het dringend karakter voortvloeiend uit niet te voorziene gebeurtenissen niet toelaat de bij de andere procedures gestelde termijnen na te leven."

deze aanvullende diensten niet hoger ligt dan 50 PROCENT van het bedrag van de hoofdopdracht:

- wanneer deze diensten, technisch of economisch, niet zonder ernstig bezwaar van de hoofdopdracht kunnen gescheiden worden;
- wanneer deze diensten, alhoewel scheidbaar van de uitvoering van de hoofdopdracht, strikt noodzakelijk zijn voor de vervolmaking ervan.

Artikel 17, §2, 2°, b): dit geval is van toepassing in het kader van aanneming van nieuwe diensten toegewezen door dezelfde aanbestedende overheid, bestaande uit HERHALING van soortgelijke diensten, aan de aannemer die de eerste opdracht kreeg op voorwaarde dat deze diensten overeenstemmen met een basisontwerp en dat dit ontwerp het voorwerp uitmaakte van de eerste opdracht, gegund NA AANBESTEDING OF OFFERTEAANVRAAG. De mogelijkheid tot aanwending van deze procedure moet alleszins reeds BIJ DE UITSCHRIJVING VAN DE EERSTE OPDRACHT VERMELD worden en is bovendien beperkt tot een periode van DRIE JAAR NA HET GUNNEN van de oorspronkelijke opdracht.

Artikel 17, §2, 3°, a): dit geval is enkel van toepassing voor opdrachten van "leveringen" en dus niet bruikbaar in het kader van deze opdracht.

Artikel 17, §2, 3°, b): dit geval is enkel van toepassing voor opdrachten van "leveringen" en dus niet bruikbaar in het kader van deze opdracht.

Artikel 17, §2, 4°: deze uitzondering geldt voor prijsvragen voor ontwerpen en wordt bijgevolg voornamelijk gebruikt bij architectuuropdrachten of ontwerpen van kledij. In het kader van dit dossier zal deze uitzondering niet kunnen toegepast worden.

II. De onderhandelingsprocedure met bekendmaking

De uitzonderingsgevallen waarin de "onderhandelingsprocedure met bekendmaking" kan worden gebruikt, worden geregeld in artikel 17, §3¹⁰ van de wet van 24 december 1993.

Artikel 17, §3, 1°: van deze mogelijkheid kan gebruik worden gemaakt wanneer - na een aanbesteding of offerteaanvraag - enkel onregelmatige offertes of onaanvaardbare prijzen werden ingediend. In dit geval kunt u een nieuwe procedure via de "onderhandelingsprocedure met bekendmaking" beginnen, net zoals u in dit geval de "onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking" kon gebruiken. U mag evenwel de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht niet wezenlijk wijzigen én u moet alle inschrijvers raadplegen, die voldeden aan de minimumeisen op beroeps-, economisch en technisch vlak én die een offerte indienden die aan de formele eisen van de eerste procedure voldeed.

Artikel 17, §3, 2°: deze uitzondering geldt voor de aanneming van diensten, in uitzonderlijke gevallen, waarvan de aard of de onzekere omstandigheden verhinderen op voorhand een globale prijs vast te stellen. Dit artikel zal moeilijk verenigbaar zijn met het voorwerp van deze opdracht.

Artikel 17, § 3, 3°: deze uitzondering geldt enkel voor de aanneming van "werken" en dus niet bruikbaar in het kader van deze opdracht.

Artikel 17, § 3, 4°: deze uitzondering geldt voor de aanneming van diensten waarvan de aard zodanig is dat de specificaties van de opdracht niet met voldoende nauwkeurigheid kunnen worden bepaald om de toewijzing toe te laten volgens de procedures van aanbesteding of offerteaanvraag. Dit artikel zal enkel kunnen gebruikt worden bij zeer complexe opdrachten.

III. Conclusie

Indien u voor de aanduiding van een dienstverlener een beroep wenst te doen op de onderhandelingsprocedure - met of zonder

---

¹⁰ Artikel 17, §3 van de Wet van 23 december 1993: "De overheidsopdracht mag volgens de onderhandelingsprocedure gegund worden met naleving van de bekendmakingsregels bepaald door de Koning wanneer: (...)"

bekendmaking - kan dit ons inziens enkel op basis van de hierboven beschreven uitzonderingsgevallen.

2.4.2. De aanbesteding of offerteaanvraag

Behoudens de keuze voor de onderhandelingsprocedure staat het de overheid principieel vrij¹¹ om de gunningswijze te kiezen. Deze keuze hangt af van het opportuniteitsoordeel van de aanbestedende dienst.

Zij kan vrij kiezen voor de aanbesteding of de offerteaanvraag.

I. Verschillende beoordelingselementen

Het belangrijkste element in haar opportuniteitsbeoordeling is de afweging of men de opdracht wenst toe te wijzen enkel op basis van de prijs. Wanneer u het als administratie raadzamer vindt ook met andere criteria rekening te houden, dan zult u verplicht zijn voor de offerteaanvraag te opteren.

In de keuze van dienstverlener inzake telecommunicatie zijn er naast de prijs ook andere elementen waarmee u bij voorkeur rekening moet houden.

Hierna volgt een opsomming - per perceel - van de gunningscriteria.

2.4.2.I.1. PERCEEL 1: Datanetwerken

- criterium 1: Prijs (installatie + onderhoud + huur voor 4 jaar)
- criterium 2: Technische karakteristieken van de geboden oplossing
- criterium 3: Kwaliteit van de dienstverlening - SLA
- criterium 4: Project management
- criterium 5: Service management

---

¹¹ Artikel 13 van de Wet van 24 december 1993: "De overheidsopdrachten worden gegund bij aanbesteding of bij offerteaanvraag. Zij kunnen slechts bij onderhandelingsprocedure worden gegund in de gevallen opgesomd in artikel 17."

Criterium 6: Technische bekwaamheid

2.4.2.I.2. PERCEEL 2: Telefoniediensten

Criterium 1: Prijs
Criterium 2: Redundantie van de geboden oplossing
Criterium 3: Kwaliteit van de dienstverlening - SLA
Criterium 4: Project management
Criterium 5: Service management
Criterium 6: Helpdesk taal & locatie

II. Quoteringsysteem

Wanneer er verschillende gunningscriteria worden gehanteerd, moet men deze verschillende criteria wegen. Dit gebeurt dan best -en zelfs verplicht indien de geraamde waarde van uw opdracht de Europese drempelwaarden overstijgt- aan de hand van wegingcoëfficiënten. Bij het toewijzen van een overheidsopdracht bepaalt men best op voorhand hoe men op het vlak van de verschillende criteria, aan de diverse offertes, punten zal toekennen. Dit zal de objectiviteit van de beoordeling vergroten.

De toepassing van deze methodologie zal leiden tot een optimale keuze van een dienstverlener. Op grond van de beoordelingselementen die hierboven werden doorlopen, wordt aangeraden om voor de bepaling van de economisch meest voordelige inschrijver, volgende gunningscriteria met bijhorende wegingcoëfficiënten te gebruiken:

De gunningscriteria voor de verschillende percelen zijn de volgende:

PERCEEL 1: Datanetwerken

Criterium 1:	Prijs	50%
Criterium 2:	Technische karakteristieken	30%
Criterium 3:	Kwaliteit dienstverlening -SLA	5 %
Criterium 4:	Project management	5 %
Criterium 5:	Service management	5 %

Criterium 6: Technische bekwaamheid 5 %

PERCEEL 2: Telefoniediensten

Criterium 1:	Prijs	60%
Criterium 2:	Redundantie geboden oplossing	20%
Criterium 3:	Kwaliteit dienstverlening - SLA	5%
Criterium 4:	project management	5%
Criterium 5:	Service management	5%
Criterium 6:	Helpdesk taal & locatie	5%

Het hanteren van deze verschillende criteria én deze wegingcoëfficiënten, zullen een opdrachtgever toelaten om met de verschillende elementen die bij de keuze van de beste dienstverlener idealiter in aanmerking moeten genomen worden, optimaal rekening te houden.

Daarnaast dient er nogmaals op gewezen te worden, dat wanneer een opdracht de Europese publicatiedrempels overschrijdt, u verplicht bent om de gewichten van de gunningscriteria mee te delen¹².

III. Puntentoekening

Eenmaal men het gewicht van elk criterium bepaald heeft, moet men ook bepalen op welke manier men punten zal toekennen aan elk van deze criteria voor de verschillende offertes.

Bij gebruik van deze handleiding, zal voor het toekennen van punten aangeraden worden voor de beoordeling van het **prijscriterium** voor het hieronder beschreven systeem te kiezen:

---

¹² Artikel 115 van het KB van 8 januari 1996: "(...) Wat de overheidsopdrachten betreft die de bedragen voor de Europese bekendmaking bereiken, specificceert de aanbestedende overheid de weging van elk gunningscriterium, die eventueel kan worden uitgedrukt binnen een vork met een passend verschil tussen minimum en maximum. Indien een dergelijke weging om aantoonbare redenen niet mogelijk is, worden de criteria vermeld in dalende volgorde van belangrijkheid.

Vanzelfsprekend krijgt de goedkoopste regelmatige offerte het maximum van de punten. De prijzen van de overige inschrijvers worden dan vergeleken met de goedkoopste offerte, op de volgende manier:

$$\text{Quotatie inschr. X} = \frac{\text{Prijs goedkoopste offerte}}{\text{Prijs inschrijver A}} * \text{gewicht}$$

Op deze manier kunt u op een objectieve en eerlijke manier de prijzen van de verschillende inschrijvers tegen elkaar afwegen.

Dezelfde methode kan toegepast worden op de andere meetbare criteria, zoals bijvoorbeeld **levertermijn** en **uitvoeringstermijn**.

De **overige criteria** zijn niet exact meetbaar zoals de prijs. De beoordeling van deze criteria kan door het bestuur gebeuren door middel van een beoordelingsjury. Elk lid van de jury geeft per gunningscriterium individueel punten; van deze verschillende individuele scores berekend met dan het gemiddelde. Op die manier bekomt men een correcte én objectieve score.

Bij elk van de beoordelingen en quotering van de gunningscriteria aan de hand van het hierboven uitgelegd systeem, werkt men best steeds tot twee cijfers na de komma. Wanneer er echter bij een bepaald criterium toelichting of informatie ontbreekt, worden er geen punten toegekend.

Door op voorhand voor dergelijk systeem te opteren, zal het voor de opdrachtgever gemakkelijker zijn om achteraf een gemotiveerde gunningsbeslissing op te stellen. Aan de hand van de rangschikking van de inschrijvers op elk van de gunningscriteria - en de toekenning van de punten op basis van het bovenstaand transparant systeem - zal elke evaluatie op de meest objectieve manier gebeuren. Na de toewijzing van de opdracht, zal in het gunningsverslag deze objectieve manier van evalueren - en het resultaat ervan - elke beoordelingstoets kunnen doorstaan.

IV. Conclusie

Een dienstverlener moet meer zijn dan een aanbieder van een oplossing tegen de laagste prijs. De hierboven beschreven bijkomende elementen kunnen echter alleen beoordeeld worden indien het lastenboek - naast de prijs - ook andere gunningscriteria in overweging neemt.

Vandaar dat als gunningswijze dan ook voor de offerteaanvraag wordt geopteerd.

2.4.3. De open of beperkte procedure

Eenmaal de gunningswijze werd vastgelegd, moet u beslissen of u voor een openbare of een beperkte procedure¹³ opteert en u de fase van de selectie van de kandidaten al dan niet afsplitst.

I. Omzichtige en kwaliteitsvolle keuze

Door de eigenheid en het specifieke belang van de aan te kopen diensten is het belangrijk voor aanbestedende overheden om hun keuze met de nodige voorzichtigheid te maken. Voor overheden is het belangrijk dat garanties inzake kwaliteit van de dienstverlenende ondernemingen kunnen worden gegeven. De zekerheid van kwalitatieve dienstverleners is dan ook een belangrijk element in het al-dan-niet toelaten of uitsluiten van de inschrijvers.

II. Benodigde tijd / termijnen

De benodigde tijd voor een openbare procedure is korter dan voor een niet-openbare procedure. Bij een niet-openbare procedure wordt de selectiefase gesplitst van de gunningsfase: u dient eerst een aankondiging te publiceren voor de verzoeken tot deelneming, dan dient u de gegadigden te selecteren en hen het bestek toe te sturen, alvorens u kunt overgaan tot evaluatie van de offertes. De termijn nodig voor de openbare procedure waar geïnteresseerden meteen het bestek krijgen toegezonden op basis waarvan zij hun inschrijving moeten doen is dus korter dan de termijn voor het voeren van een niet-openbare procedure.

III. Besluit

---

¹³ Artikel 14 van de Wet van 24 december 1993: "De (...) offerteaanvraag wordt "algemeen" genoemd wanneer ze geschiedt met inachtneming van de regels van bekendmaking die de Koning bepaalt. Wanneer de offerteaanvraag algemeen (...) is, worden de offertes geopend in het openbaar.

De (...) offerteaanvraag worden "beperkt" genoemd indien zij geschiedt met inachtneming van de bekendmakingsregels bepaald door de Koning en wanneer de (...) leveranciers (...) geraadpleegd worden die de bevoegde overheid heeft geselecteerd. Alleen zij die geraadpleegd zijn mogen een offerte indienen. (...)

Uit combinatie van de hierboven omschreven elementen, kan men concluderen dat voor het aanduiden van een dienstverlener voor telecommunicatiediensten de keuze voor de **openbare procedure** meer opportuun is. Immers een beperkte offerteaanvraag neemt meer tijd in beslag.

De kwaliteit van de keuze van dienstverlener kan bovendien opgevangen worden door het kiezen van correcte selectiecriteria en door het opleggen van minimumeisen inzake deze selectiecriteria, opteren we hier voor de **algemene offerteaanvraag**.

2.5. Keuze van de selectiecriteria

2.5.1. Uittreksel uit het koninklijk Besluit van 8 januari 1996 betreffende overheidsopdrachten voor de aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessie voor openbare werken

Art. 68 – *Bij openbare aanbesteding en algemene offerteaanvraag, gaat de aanbestedende overheid op grond van de inlichtingen betreffende de eigen situatie van iedere dienstverlener en van de inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de beoordeling van de financiële, economische en technische minimumeisen overeenkomstig de artikelen 69 tot 73ter van dit besluit over tot de kwalitatieve selectie van de inschrijvers.*

Bij beperkte aanbesteding, beperkte offerteaanvraag en onderhandelingsprocedure met bekendmaking bij de aanvang van de procedure in de zin van artikel 17, § 3, van de wet, kiest de aanbestedende overheid uit degenen die aan de in de artikelen 69 tot 73ter van dit besluit gestelde kwalificaties voldoen de gegadigden die ze respectievelijk uitnodigt een offerte in te dienen of deel te nemen aan de onderhandelingen op grond van de inlichtingen betreffende de eigen situatie van de dienstverlener en van de inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de beoordeling van de financiële, economische en technische minimumeisen waaraan hij moet voldoen.

Bij onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking in de zin van artikel 17, § 2, van de wet, kan de aanbestedende overheid het geheel of een gedeelte van de artikelen 69 tot 73ter van dit besluit toepasbaar maken.

Bij beperkte aanbesteding en beperkte offerteaanvraag mag de aanbestedende overheid een minimum en een maximum aangeven waartussen zich het aantal gegadigden dat een offerte mag indienen zal situeren. Dit minimumaantal mag niet minder bedragen dan vijf en het maximaantal kan worden vastgesteld op twintig. Het aantal gegadigden moet in ieder geval groot genoeg zijn om een werkelijke mededinging te garanderen.

Bij onderhandelingsprocedure met bekendmaking bij de aanvang van de procedure in de zin van artikel 17, § 3, van de wet, mag het aantal gegadigden dat tot de onderhandelingen wordt toegelaten niet kleiner zijn dan drie en moet het in elk geval voldoende zijn om een daadwerkelijke mededinging te waarborgen, voor zover er voldoende geschikte kandidaten zijn.

De onmogelijkheid het minimum aantal gegadigden bepaald in de leden 4 en 5 te raadplegen wordt als aangetoond beschouwd voor de overheidsopdrachten die betrekking hebben op juridische diensten inzake advies en vertegenwoordiging voor de rechtbanken en andere instellingen die geschillen beslechten.

Bij beperkte procedure en onderhandelingsprocedure met bekendmaking bij de aanvang van de procedure in de zin van artikel 17, § 3, van de wet, moet elke kandidatuur individueel ingediend worden.

De in de artikelen 70 en 71 bedoelde inlichtingen en minimumeisen inzake draagkracht en bekwaamheid moeten verband houden met en in verhouding staan tot het voorwerp van de opdracht.

De dienstverleners van de andere Lidstaten van de Europese Gemeenschap en, volgens de bepalingen en voorwaarden van de internationale akte die hen betreft, de dienstverleners van derde landen in de zin van artikel 79, die de vereiste kwalificaties bezitten moeten behandeld worden onder dezelfde voorwaarden als de nationale dienstverleners. Deze bepaling is niet van toepassing op de diensten die geheim verklaard worden, of waarvan de uitvoering gepaard moet gaan met bijzondere veiligheidsmaatregelen, overeenkomstig de van kracht zijnde wettelijke of reglementaire bepalingen of indien de bescherming van de fundamentele belangen van de veiligheid van het land dit vereist, noch op de opdrachten bedoeld in artikel 3, § 3, van de wet.

Art. 69 – § 1 – *Wordt in elk stadium van de gunningsprocedure uitgesloten van de toegang ertoe, de dienstverlener die bij vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan waaraan de aanbestedende overheid kennis heeft, veroordeeld is voor :*

1° deelname aan een criminele organisatie als bedoeld in artikel 324 bis van het Strafwetboek;

2° omkoping als bedoeld in artikel 246 van het Strafwetboek;

3° fraude als bedoeld in artikel 1 van de overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap, goedgekeurd door de wet van 17 februari 2002 ;

4° witwassen van geld als bedoeld in artikel 3 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financieel stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Met het oog op de toepassing van deze paragraaf kan de aanbestedende overheid, indien zij twijfels heeft over de persoonlijke situatie van een dienstverlener, de bevoegde binnenlandse of buitenlandse autoriteiten verzoeken om de inlichtingen die ze terzake nodig acht.

De aanbestedende overheid kan om dwingende redenen van algemeen belang afwijken van de in deze paragraaf bedoelde verplichting.

§ 2 – *Kan uitgesloten worden van deelneming aan de opdracht in welk stadium van de procedure ook, de dienstverlener :*

1° die in staat van faillissement of van vereffening verkeert, die zijn werkzaamheden heeft gestaakt of die een gerechtelijk akkoord heeft bekomen, of die in een overeenstemmende toestand verkeert als gevolg van een gelijkaardige procedure die bestaat in de nationale wetgevingen en reglementeringen ;

2° die aangifte heeft gedaan van zijn faillissement, voor wie een procedure van vereffening of van gerechtelijk akkoord aanhangig is of die het voorwerp is van een gelijkaardige procedure bestaande in de nationale wetgevingen en reglementeringen ;

3° die, bij een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, veroordeeld is geweest voor een misdrijf dat zijn professionele integriteit aantast ;

4° die bij zijn beroepsuitoefening een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende overheden aannemelijk kunnen maken ;

5° die niet voldaan heeft aan zijn verplichtingen inzake betaling van zijn bijdragen voor de sociale zekerheid, overeenkomstig de bepalingen van artikel 69bis ;

6° die niet in orde is met de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de Belgische wetgeving of die van het land waar hij gevestigd is ;

7° die zich in ernstige mate heeft schuldig gemaakt aan het afleggen van valse verklaringen bij het verstrekken van inlichtingen, opvorderbaar bij toepassing van dit hoofdstuk.

Het bewijs dat de dienstverlener zich niet in één van de gevallen, vermeld in 1°, 2°, 3°, 5° of 6° bevindt, kan geleverd worden door voorlegging van de volgende stukken :

1° voor 1°, 2° of 3°: een uittreksel uit het strafregister of een evenwaardig document uitgereikt door een gerechtelijke of overheidsinstantie van het land van oorsprong of herkomst en waaruit blijkt dat aan de gestelde eisen is voldaan ;

2° voor 5° of 6° : een getuigschrift uitgereikt door de bevoegde overheid van het betrokken land.

Wanneer een dergelijk document of getuigschrift niet uitgereikt wordt in het betrokken land, kan het vervangen worden door een verklaring onder eed of een plechtige verklaring van de betrokkene vóór een gerechtelijke- of overheidsinstantie, een notaris of een bevoegde beroepsorganisatie van het land van oorsprong of herkomst.

Art. 69 bis – § 1 – De Belgische dienstverlener die personeel tewerkstelt dat onderworpen is aan de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de sociale zekerheid der arbeiders moet bij zijn aanvraag tot deelneming bij een beperkte of een onder-handelingsprocedure of bij zijn offerte bij een openbare procedure vóór de uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming of van de offertes, al naargelang het geval, een attest van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid voegen of aan de aanbestedende overheid voorleggen, waaruit blijkt dat hij voldaan heeft aan de voorschriften inzake bijdragen voor de sociale zekerheid en, in voorkomend geval, voor de bestaanszekerheid.

De dienstverlener heeft voor de toepassing van dit artikel aan de voorschriften voldaan indien hij volgens de rekening die ten laatste daags voor de uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming bij een beperkte of onderhandelingsprocedure of vóór de uiterste datum voor de ontvangst van de offertes bij een openbare procedure is opgemaakt :

1° aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid al de vereiste aangiften heeft toegezonden, tot en met diegene die slaan op het voorlaatste afgelopen kalenderkwartaal vóór de

uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming of voor de ontvangst van de offertes, al naargelang het geval, en

2° op deze aangiften geen verschuldigde bijdragen van meer dan 2.500 euro moet vereffenen, tenzij hij voor die schuld uitstel van betaling heeft verkregen waarvan hij de termijnen strikt in acht neemt.

Evenwel, zelfs wanneer de schuld aan bijdragen groter is dan 2.500 euro, zal de dienstverlener in orde beschouwd worden indien hij, alvorens de beslissing tot selecteren van de kandidaten of tot het gunnen van de opdracht wordt genomen, al naargelang het geval, aantoont dat hij, de dag waarop het attest zijn toestand bepaalt, op een aanbestedende overheid in de zin van artikel 4, § 1 en § 2, 1° tot 8° en 10°, van de wet of op een overheidsbedrijf in de zin van artikel 26 van die wet, één of meer schuldvorderingen bezit die zeker, opeisbaar en vrij van elke verbintenis tegenover derden zijn en waarvan het bedrag op 2.500 euro na, ten minste gelijk is aan de achterstallige bijdragen.

§ 2 – *Vóór de uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming of van de offertes moet de buitenlandse dienstverlener bij zijn aanvraag tot deelneming bij een beperkte of een onderhandelingsprocedure of bij zijn offerte bij een openbare procedure toevoegen of aan de aanbestedende overheid voorleggen, al naargelang het geval:*

1° een attest dat uitgereikt werd door de bevoegde overheid en waarin bevestigd wordt dat hij, volgens de rekening die ten laatste daags vóór de uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming of voor de ontvangst van de offertes al naargelang het geval, is opgemaakt, voldaan heeft op die datum aan de voorschriften - inzake betaling van de bijdragen voor de sociale zekerheid overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is.

Indien een dergelijk document niet uitgereikt wordt in het betrokken land, kan het vervangen worden door een verklaring onder eed of een plechtige verklaring van de betrokkene vóór een gerechtelijke of overheidsinstantie, een notaris of een bevoegde beroepsorganisatie van dat land ;

2° een attest overeenkomstig § 1, indien hij personeel tewerkstelt dat onderworpen is aan de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de sociale zekerheid der arbeiders.

§ 3 – *De aanbestedende overheid kan in welk stadium van de procedure ook, met alle middelen die zij dienstig acht inlichtingen inwinnen over de stand van de betaling van de bijdragen voor de sociale zekerheid van om het even welke kandidaat of inschrijver ;*

§ 4 – *Het in de § 1 en 2 bedoelde attest moet niet worden voorgelegd bij beperkte procedure of bij onderhandelingsprocedure met bekendmaking bij de aanvang van de procedure als bedoeld in artikel 17, § 3, van de wet, wanneer de geraamde waarde van de opdracht, zonder belasting over de toegevoegde waarde, niet hoger is dan 22.000 euro. Dezelfde regel is van toepassing bij openbare procedure wanneer de waarde van de offerte, zonder belasting over de toegevoegde waarde, niet hoger is dan hetzelfde bedrag. In dit geval moet de aanbestedende overheid zelf inlichtingen inwinnen over de toestand*

van de kandidaat of inschrijver, teneinde na te gaan of hij voldaan heeft aan de in dit artikel opgenomen voorschriften.

Art. 70 – De financiële en economische draagkracht van de dienstverlener kan over het algemeen, aangetoond worden door één of meer van de volgende referenties :

1° door passende bankverklaringen of het bewijs van een verzekering tegen beroepsrisico's ;

2° door voorlegging van de balansen, uittreksels uit de balansen of jaarrekeningen indien de wetgeving van het land waar de dienstverlener is gevestigd de bekendmaking van balansen voorschrijft ;

3° door een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet betreffende de diensten waarover de opdracht gaat, over de laatste drie boekjaren.

Een kandidaat of een inschrijver kan zich in voorkomend geval en voor welbepaalde opdrachten beroepen op de draagkracht van andere entiteiten, ongeacht de juridische aard van zijn band met die entiteiten. In dat geval moet hij de aanbestedende dienst aantonen dat hij zal beschikken over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke middelen door overlegging van de verbintenis van deze entiteiten om de dienstverlener dergelijke middelen ter beschikking te stellen. Onder dezelfde voorwaarden kan een combinatie van kandidaten of van inschrijvers zich beroepen op de draagkracht van de deelnemers aan de combinatie of die van andere entiteiten.

De aanbestedende overheid geeft in de aankondiging van opdracht of in de uitnodiging tot indiening van een offerte deze van de referentie(s) in 1°, 2° en 3° aan die ze verlangt, evenals de andere bewijsstukken die moeten worden overgelegd.

Indien de dienstverlener om gegronde redenen niet in staat is de gevraagde referenties over te leggen kan hij zijn economische en financiële draagkracht aantonen met andere documenten die de aanbestedende overheid geschikt acht.

Art. 71 – De bekwaamheid van de dienstverlener kan worden beoordeeld aan de hand van met name zijn vakkundigheid, doeltreffendheid, ervaring en betrouwbaarheid.

De technische bekwaamheid van de dienstverlener kan aangetoond worden door één of meer van de volgende referenties, afhankelijk van de aard, de hoeveelheid en het gebruik van de te verlenen diensten :

1° door studie- en beroepskwalificaties van de dienstverlener en/of van het ondernemingskader en, in het bijzonder, van de verantwoordelijke(n) voor de uitvoering van de diensten;

2° door de lijst van de voornaamste diensten uitgevoerd tijdens de laatste drie jaar, met vermelding van bedrag en datum en van de publiek- of privaatrechtelijke instanties waarvoor zij bestemd waren :

a) indien het diensten aan overheden betreft, worden de diensten aangetoond door certificaten die door de bevoegde overheid zijn opgesteld of goedgekeurd ;

b) indien het gaat om diensten aan privaatrechtelijke personen worden de diensten aangetoond door certificaten opgesteld door deze personen of, bij ontstentenis, door een verklaring van de dienstverlener;

3° door opgave van de al dan niet tot de onderneming van de dienstverlener behorende technici of technische diensten, in het bijzonder van die welke belast zijn met de kwaliteitscontrole ;

4° door een verklaring die de gemiddelde jaarlijkse personeelsbezetting van de dienstverlener en de omvang van het kader weergeeft tijdens de laatste drie jaren ;

5° door een verklaring die de werktuigen, het materieel en de technische uitrusting vermeldt waarover de dienstverlener zal beschikken voor de uitvoering van de diensten ;

6° door een beschrijving van de maatregelen die de dienstverlener treft om de kwaliteit te waarborgen en van de mogelijkheden die hij biedt ten aanzien van ontwerpen en onderzoek ;

7° wanneer de te verlenen diensten van complexe aard zijn of in uitzonderlijke gevallen voor een bijzonder doel bestemd zijn, door middel van controle door de aanbestedende overheid of, namens deze laatste, door een bevoegd officieel orgaan van het land waar de dienstverlener is gevestigd, onder voorbehoud van de instemming van dat orgaan ; deze controle heeft betrekking op de technische bekwaamheid van de dienstverlener en, indien nodig, de mogelijkheden die hij biedt ten aanzien van ontwerpen en onderzoek, alsmede de door hem getroffen maatregelen inzake kwaliteitscontrole ;

8° door opgave van het gedeelte van de opdracht dat de dienstverlener desgevallend voornemens is in onderaanneming te geven.

Een kandidaat of een inschrijver kan zich in voorkomend geval en voor welbepaalde opdrachten beroepen op de draagkracht van andere entiteiten, ongeacht de juridische aard van zijn band met die entiteiten. In dat geval moet hij de aanbestedende dienst aantonen dat hij zal beschikken over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke middelen door overlegging van de verbintenissen van deze entiteiten om de dienstverlener dergelijke middelen ter beschikking te stellen.

Onder dezelfde voorwaarden kan een combinatie van kandidaten of van inschrijvers zich beroepen op de draagkracht van de deelnemers aan de combinatie of die van andere entiteiten.

De aanbestedende overheid geeft in de aankondiging van opdracht of in de uitnodiging tot het indienen van een offerte aan, welke van deze referenties zij verlangt.

Art. 72 – § 1 – De door het bevoegde organisme bevestigde inschrijving van een erkende dienstverlener op een officiële lijst in een ander Lidstaat van de Europese Gemeenschap vormt enkel een vermoeden van geschiktheid voor het verlenen van de diensten die overeenstemmen met de rangschikking van de dienstverlener, voor wat betreft de

bepalingen van de artikelen 69, § 1 en § 2, eerste lid, 1° tot 4° en 7°, 70, eerste lid, 2° en 3°, en 71, tweede lid, 1°, en de inschrijving in het beroeps- of handelsregister. Het voordeel van de bepalingen van dat lid komt enkel de dienstverleners ten goede die gevestigd zijn in het land waar de officiële lijst is opgesteld.

De gegevens die uit de inschrijving op een officiële lijst kunnen worden afgeleid, kunnen niet ter discussie worden gesteld. Niettemin kan met betrekking tot de betaling van de bijdragen aan de sociale zekerheid, van elke ingeschreven dienstverlener bij elke opdracht een aanvullende verklaring worden geëist.

§ 2 – *De aanbestedende overheid kan van de kandidaten of van de inschrijvers de overlegging eisen van het bewijs van hun inschrijving in het beroeps- of handelsregister overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar ze gevestigd zijn.*

§ 3 – *Indien de dienstverleners over een bijzondere vergunning moeten beschikken of indien zij lid moeten zijn van een bepaalde organisatie om in hun land van herkomst de dienst in kwestie te kunnen verrichten, kan de aanbestedende overheid vragen dat zij aantonen dat zij over deze vergunning beschikken of lid zijn van de bedoelde organisatie. De rechtspersonen kunnen verplicht worden in hun offerte of in hun aanvraag tot deelneming de namen en de beroepskwalificaties te vermelden van de personen die met het verlenen van de dienst zullen worden belast.*

§ 4 – *Binnen de grenzen van de artikelen 69 tot 73 ter, kan de aanbestedende overheid verlangen dat de kandidaten of de inschrijvers de overgelegde getuigschriften en documenten aanvullen of toelichten.*

§ 5 – *De aanbestedende overheid die via elektronische middelen kosteloos toegang heeft tot de inlichtingen of documenten die haar toelaten, binnen de grenzen van de artikelen 69 tot 73, de persoonlijke situatie en de bekwaamheid van de betrokken kandidaten of inschrijvers na te gaan, stelt laatstgenoemden ervan vrij de in die artikelen bedoelde inlichtingen mee te delen of documenten voor te leggen. De aanbestedende overheid vermeldt in de aankondiging van de opdracht of in voorkomend geval in het bestek de inlichtingen of documenten welke ze via elektronische weg zal opvragen. Zij dient zelf deze inlichtingen of documenten op te vragen en de resultaten ervan in de documenten van de opdracht te bewaren.*

Art. 73 – [opgeheven]

Art. 73 bis – *Wanneer de aanbestedende overheid de overlegging verlangt van door onafhankelijke instanties opgestelde verklaringen dat de dienstverlener aan bepaalde kwaliteitsnormen voldoet, verwijst ze naar kwaliteitsbewakingsregelingen die op de Europese normenreeksen op dit terrein zijn gebaseerd en die zijn gecertificeerd door instanties die voldoen aan de Europese normenreeks voor certificering. Ze erkent gelijkwaardige certificaten van in andere lidstaten gevestigde instanties. Ze aanvaardt*

eveneens andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het vlak van kwaliteitsbewaking.

Art. 73 ter – *Wanneer de aanbestedende overheid, uitsluitend in passende gevallen, de overlegging verlangt van een door onafhankelijke instanties opgestelde verklaring dat de dienstverlener aan bepaalde normen inzake milieubeheer voldoet, verwijst ze naar het communautaire milieubeheer- en milieuauditsysteem of EMAS of naar normen inzake milieubeheer die gebaseerd zijn op de desbetreffende Europese of internationale normen die gecertificeerd zijn door instanties die beantwoorden aan het Gemeenschapsrecht of aan de toepasselijke Europese of internationale normen voor certificering. Ze erkent gelijkwaardige certificaten van in andere lidstaten gevestigde instanties. Ze aanvaardt tevens andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het vlak van milieubeheer.*

Art. 74 – *Bij het inwinnen van de in de artikelen 70 en 71 bedoelde inlichtingen mag niet verder worden gegaan dan gezien het voorwerp van de opdracht verantwoord is, en de aanbestedende overheid moet met de rechtmatige belangen van de dienstverlener met betrekking tot de bescherming van zijn fabrieks- of bedrijfsgeheimen rekening houden.*

2.5.2. De praktijk

I. Algemeen: Diensten

VERSCHIL SELECTIE- EN GUNNINGSCRITERIA

Selectiecriteria meten de mate waarin de kandidaat-inschrijver in staat zijn de opdracht tot een goed einde te brengen. Deze selectiecriteria mogen enkel en alleen betrekking hebben op de "onderneming" die zich aanbiedt.

Gunningscriteria daarentegen meten de waarde van de offerte van de gekozen kandidaten. Deze gunningscriteria mogen enkel en alleen betrekking hebben op de offerte die wordt aangeboden.

De mogelijke selectie- en gunningscriteria worden opgesomd in de Wet van 24 december 1993 en in het KB van 8 januari 1996 en mogen niet door elkaar gehaald worden.

UITSLUITINGSGRONDEN

De uitsluiting van inschrijvers kan in eender welk stadium van de procedure gebeuren, ook na selectie.

Het ontbreken van documenten heeft niet noodzakelijk de uitsluiting tot gevolg. De administratie kan immers bepaalde documenten zelf opvragen of kan deze nog opvragen bij de inschrijvers. De administratie kan hierover autonoom beslissen, alhoewel de overheid als goed beheerder toch moet waken over de kwaliteit van de aanbieders. Bovendien moet men als aanbestedende dienst steeds de gelijkheid van inschrijvers respecteren. De overheid bepaalt welke documenten moeten worden toegevoegd door de inschrijvers.

Eis geen documenten die geen betrekking hebben op het voorwerp van de opdracht. Hiervoor verwijzen we bijvoorbeeld naar het feit dat het opvragen van een NATO Clearance enkel relevant is indien u voor rekening van de NATO aankoopt.

Bovendien dient er gewezen te worden op het arrest nr. 185.948 van 29 augustus 2008, n.v. Bull door de Raad van state waaruit geconcludeerd mag worden dat u niet zomaar een

offerte van een bedrijf waar een attest ontbreekt als onregelmatig kan verklaren.

Eis geen documenten die geen betrekking hebben op het voorwerp van de opdracht.

FINANCIËLE, ECONOMISCHE & TECHNISCHE DRAAGKRACHT

Het verdient aanbeveling de geëiste elementen uit de wetgeving niet letterlijk over te nemen. De overheid bepaalt immers zelf de benodigde referenties en het niveau waaraan zij moeten voldoen.

De gevraagde referenties moeten in relatie staan met de opdracht, meer bepaald met betrekking tot het voorwerp, de prijs, het belang van de opdracht, ... Hierbij hanteert men het principe van de redelijkheid, de gelijkheid en de proportionaliteit.

We raden u aan enkel deze documenten op te vragen, die verifieerbaar zijn. Balansen en jaarrekeningen opvragen heeft geen zin als men er de gepaste conclusies niet uit kan trekken. Ook dient momenteel in vraag gesteld te worden of een passende bankverklaring wel degelijk enige waarde heeft.

WIJZIGING ARTIKEL 75: TOEVOEGING §5 MBT ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING:

De aanbestedende overheid, die toegang heeft tot de elektronische databanken die haar informatie kunnen verschaffen over de toestand van een kandidaat-inschrijver, is voortaan verplicht deze rechtstreeks te raadplegen om het dossier van elke onderneming aan te vullen. Deze verplichting veronderstelt dat de diensten van Fedict de effectieve toegang tot de volgende databanken kunnen verzekeren: deze van de sociale zekerheidsbijdragen aan de RSZ, de BTW-plicht, de Balanscentrale van de Nationale Bank en het al dan niet in staat van faillissement zijn. De aanbestedende overheid die over de technische toegang beschikt, moet de nodige stappen ondernemen bij Fedict om die databanken te kunnen raadplegen. Federale overheidsdiensten moeten bij aanbestedingen de beschikbare attesten via

Digiflow opvragen. Er wordt ook gewerkt aan de toegang voor de gewesten en gemeenschappen. Op termijn zullen nog meer attesten uitgewisseld worden tussen de overheidsdiensten. De ondernemingen zijn dus niet langer verplicht om het RSZ-atteest C.450, het attest inzake BTW-plicht en de door de vennootschap bij de Nationale Bank ingediende jaarrekeningen over te maken aan de aanbestedende overheden die deze zelf gratis via elektronische weg kunnen opvragen.

Daarnaast wijzen we ook op de omzendbrieven van 23 april 2007, van 31 mei 2007 en van 10 mei 2007 - respectievelijk op federaal, Vlaams en Waals niveau - waarin wordt gesproken over een impliciete verklaring op eer (voor wat betreft de uitsluitingscriteria). Door het eenvoudig indienen van een offerte verklaart de inschrijver dat hij zich niet in één van de gevallen van uitsluiting bevindt.

WIJZIGING ARTIKEL 71 & 72§5: WIJZIGING BEROEPEN OP DE DRAAGKRACHT VAN DERDEN:

“Een kandidaat of een inschrijver kan zich in voorkomend geval en voor welbepaalde opdrachten beroepen op de draagkracht van andere entiteiten, ongeacht de juridische aard van zijn band met die entiteiten. In dat geval moet hij de aanbestedende overheid aantonen dat hij zal beschikken over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke middelen door overlegging van de verbintenis van deze entiteiten om de leverancier dergelijke middelen ter beschikking te stellen.

Onder dezelfde voorwaarden kan een combinatie van kandidaten of van inschrijvers zich beroepen op de draagkracht van de deelnemers aan de combinatie of die van andere entiteiten.”

Een inschrijver die niet voldoet (kan voldoen) aan bepaalde eisen van het bestek inzake selectiecriteria, kan zich beroepen op de draagkracht van derden. Dit geldt voor alle eisen die betrekking hebben op de financieel en economische draagkracht en op de technische bekwaamheid. De inschrijver die zich beroept op de draagkracht van derden, moet dan aantonen - door middel van een verbintenis én de nodige bewijzen - dat hij voor de uitvoering effectief zal beschikken over de middelen die ter beschikking worden gesteld (bijvoorbeeld inzake omzeteisen, referenties, enz.).

II. Concrete keuze voor Telecommunicatiediensten

Gegeven de omvang en de aard van de opdracht stellen wij volgende criteria voor met betrekking tot de kwalitatieve selectie voor.

UITSLUITINGSCRITERIA¹⁴:

Door in te schrijven op de opdracht verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van uitsluiting te bevinden; zoals bedoeld in artikel 69 van het KB van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken.

Deze impliciete verklaring op erewoord houdt in dat de kandidaten of inschrijvers door het indienen van een offerte verklaren dat ze zich niet in één van de uitsluitingsgevallen bevinden. Het bijvoegen van een expliciete verklaring, of de respectieve attesten, is bijgevolg niet meer vereist. Het gebruik van de impliciete verklaring op erewoord moet wel in de bekendmaking of in het bestek worden opgenomen.

De impliciete verklaring op erewoord heeft weliswaar niet tot gevolg dat er geen enkele controle op het vlak van de uitsluitingsgronden meer zou gebeuren. U moet tevens in uw bekendmaking, of in het bestek, bepalen welke uitsluitingsgevallen u zult controleren. Vandaag is het zo dat u verplicht bent om na te gaan of er schulden zijn bij de RSZ (voor opdrachten boven de 22 000 euro excl. BTW). Vanzelfsprekend kunt u zelf bepalen welke andere uitsluitingsgevallen u zult controleren.

Tenslotte willen we u er nogmaals op attenderen dat de aanbestedende overheden de gegevens die in elektronische bestanden beschikbaar zijn, zelf moeten opvragen. Op dit moment kunnen reeds het RSZ-atteest, het atteste inzake BTW-plicht, de jaarrekeningen en het al dan niet in staat van faillissement zijn via de tool Digiflow worden opgevraagd.

---

¹⁴ Artikel 43 van het KB van 8 januari 1996

FINANCIËLE & ECONOMISCHE DRAAGKRACHT¹⁵:

Een bewijs door een verklaring van de omzet van de diensten waarvoor een offerte wordt ingediend, over de laatste drie boekjaren, waaruit - per gekozen perceel - blijkt dat men gemiddeld minimaal het vijfvoud aan omzet heeft in het betrokken perceel.

TECHNISCHE BEKWAAMHEID¹⁶

- Een lijst met de voornaamste relevante en gelijkaardige diensten die de onderneming gedurende de afgelopen drie jaar heeft verricht, met bedrag, leverdata en de publiek- of privaatrechtelijke instantie(s) waarvoor deze bestemd waren.
Er dienen - per gekozen perceel - minimaal vijf referenties te worden voorgelegd.
Indien het diensten aan overheden betreft, worden de diensten aangetoond door certificaten die door de bevoegde overheid zijn opgesteld;
Indien het gaat om diensten aan privaatrechtelijke personen worden de certificaten opgesteld door de koper; bij ontstentenis daarvan is een verklaring van de dienstverlener toegelaten;
- Een overzicht van de studie- en beroepskwalificaties van de dienstverlener, en in het bijzonder, van de verantwoordelijke(n) belast met de uitvoering van de diensten.

---

¹⁵ Artikel 44 van het KB van 8 januari 1996

¹⁶ Artikel 45 van het KB van 8 januari 1996

III. Evaluatie van de selectiecriteria

Bij een openbare procedure moet u - vooraleer u de offerte(s) evalueert aan de hand van de gunningscriteria - in eerste instantie toetsen of de ingediende dossiers voldoen aan de gestelde eisen en of de aanbieder voldoet aan de gestelde minimumeisen inzake bovenstaande selectiecriteria.

Om te komen tot de economisch meest voordelige inschrijver(s), mag u enkel deze verder in het evaluatieproces opnemen.

2.6. Bekendmakingsvoorschriften

2.6.1. De onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking

Indien u als aanbestedende dienst kunt opteren voor deze (uitzonderings)procedure, dan volstaat het om meerdere dienstverleners uit te nodigen en te onderhandelen over de voorwaarden van het contract met één of meerdere onder hen. Een publicatie is in dit geval niet relevant.

Let wel dat ook dit een overheidsopdracht betreft en dus de basisprincipes uit de wetgeving 24 december 1993 geldig blijven.

U dient er ook rekening mee te houden dat voor dergelijke procedures u voor een VOLDOENDE (in aantal) en PASSENDE (werkelijke) mededinging zorgt.

2.6.2. De openbare procedure

I. Publicatie e-notification

Het opstarten van een openbare procedure zal in alle gevallen gepaard gaan met de bekendmaking van de aankondiging van de opdracht in het Bulletin der Aanbestedingen.

De publicatiemodellen zoals aangepast door het KB van 12 januari 2006 zijn beschikbaar op de website www.publicatiesonline.be en op de website <https://enot.publicprocurement.be/>.

Via deze eerste website - die de publicaties rechtstreeks doorstuurt aan e-notification (het vroegere Bulletin der Aanbestedingen) - kunt u op een zeer eenvoudige en foutloze wijze de modellen invullen.

II. Publicatie in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen (JOUE - Supplement S)

Voor opdrachten van diensten uitgaande van klassieke overheden, moet de publicatie óók op Europees niveau¹⁷ gebeuren en dit zodra de totale geraamde waarde van de opdracht 193 000 euro exclusief BTW overschrijdt¹⁸. Bovendien moet het versturen van deze publicatie naar het Europees Publicatieblad gebeuren vooraleer er in het Bulletin der Aanbestedingen wordt gepubliceerd¹⁹.

Indien de geraamde waarde van de totale dienstverlening 750.000 euro exclusief BTW overschrijdt, moet ook een vooraankondiging (enuntiatieve aankondiging) gepubliceerd worden in het Europees Publicatieblad²⁰. Dit moet echter gebeuren ten laatste 52 kalenderdagen vóór de effectieve aankondiging van de opdracht. Deze werkwijze heeft als

---

¹⁷ Artikel 27, §2 van het KB van 8 januari 1996

¹⁸ Deze drempel geldt voor regionale en lokale overheden. Voor federale overheden (en andere zoals omschreven in art. 50, 2°, a van de wet van 24 december 1993) is deze drempel iets lager en vastgesteld op 125 000 euro exclusief BTW. Voor overheden uit de nutssector is deze drempel vastgelegd op 387 000 euro exclusief BTW

¹⁹ Artikel 30 van het KB van 8 januari 1996, laatste lid: " Geen enkele publicatie mag plaatsvinden vóór de datum van verzending naar het Bureau voor officiële publicaties van de Europese Gemeenschappen. (...)"

²⁰ Artikel 29 van het KB van 8 januari 1996

voordeel voor het bestuur dat de tijd die het betrokken bestuur aan de geselecteerde inschrijvers voor het overmaken van hun offerte moet verlenen, kan verkort worden van 52 tot 36 (minimaal 22) kalenderdagen.

De nieuwe Europese publicatiemodellen zijn op enkele verschillen na dezelfde als deze op Belgisch niveau. Via de websites www.publicatiesonline.be en <https://enot.publicprocurement.be/> geeft u bij de start van het invullen van de formulieren aan of de publicatie ook aan het Europees Publicatieblad moet worden verstuurd. Deze website zorgt ervoor dat de publicatie ook aan het Europees Publicatieblad wordt verstuurd, met inachtnaam van de wettelijk voorziene termijnen.

2.7. Toepasbaarheid in het kader van de WHO (Wereld Handels Organisatie)

Voor elke overheidsopdracht moet de vraag worden gesteld of een overheidsopdracht onder het toepassingsgebied valt van de overeenkomst inzake overheidsopdrachten. Deze overeenkomst werd in het kader van de overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WHO, het vroegere GATT) ondertekend te Marrakech op 15 april 1994.

De omzendbrief van 4 december 1997 verduidelijkt het toepassingsgebied van deze overeenkomst en het relevante artikel 50 van het KB van 8 januari 1996. Hieruit kan men afleiden dat voor opdrachten van telecommunicatiediensten deze overeenkomst inzake overheidsopdrachten van toepassing is, zodra de geraamde waarde van de opdracht 193 000 euro exclusief BTW overschrijdt²¹.

---

²¹ Deze drempel geldt voor regionale en lokale overheden. Voor federale overheden (en andere zoals omschreven in art. 50, 2°, a van de wet van 24 december 1993) is deze drempel iets lager en vastgesteld op 125 000 euro exclusief BTW. Voor overheden uit de nutssector is deze drempel vastgelegd op 387 000 euro exclusief BTW

2.8. Stap-voor-stap samenvatting van de procedure(s)

2.8.1. Definitie en waardebeplating

Zie hiervoor.

2.8.2. Keuze van de procedure

Zie hiervoor.

2.8.3. Opmaak kwalitatieve selectie en bestek

Eventueel wordt dit voorafgegaan met een enuntiatieve aankondiging indien de opdracht meer dan 750 000 euro exclusief BTW bedraagt, met verkorting van de termijnen van toepassing vanaf de 52ste kalenderdag na een enuntiatieve aankondiging.

2.8.4. Akkoord interne controle-organen, vaststelling van de opdracht door de bevoegde overheid en start procedure

2.8.5. Aankondiging van de opdracht in het Bulletin der Aanbestedingen en in het Supplement S van het Europees Publicatieblad

De termijn voor ontvangst van de offertes bedraagt 36 kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag van verzending van de publicatie aan het Bulletin der Aanbestedingen. De termijn voor ontvangst van de offertes bedraagt op Europees niveau dan 52 kalenderdagen.

In geval van hoogdringendheid kunt u een versnelde procedure toepassen en de Europese termijnen tot 36 (en zelfs 22) kalenderdagen verkorten. Dit vereist wel dat de hoogdringendheid wordt gemotiveerd.

In geval van hoogdringendheid kunnen de termijnen voor een Belgische publicatie van de oproep tevens ingekort

worden tot een minimum van 10 kalenderdagen, voor zover er een termijn van ten minste 7 kalenderdagen wordt nageleefd vanaf de datum van de publicatie in het Bulletin der Aanbestedingen.

2.8.6. Opening van de offertes

2.8.7. Evaluaties van de offertes en voorstel tot gunning

2.8.8. Controle door de interne controle-organen

2.8.9. Betekening van de gunningsbeslissing

De inschrijvers van wie de offerte als onregelmatig werd beschouwd of niet uitgekozen werden, dienen hiervan zo spoedig mogelijk hiervan op de hoogte gebracht te worden²².

Sinds de recente wetswijziging²³ dient u ook voor opdrachten **onder de Europese drempel (maar die niet lager dan 67 000 euro exclusief BTW liggen)** de motieven - samen met het bericht dat de offerte niet werd uitgekozen of dat de offerte niet regelmatig is - onmiddellijk te bezorgen. Dit betekent dat u aan elke niet-geselecteerde inschrijver de motieven van niet-selectie, aan elk inschrijver van wie de offerte als niet-regelmatig werd beschouwd de motieven voor verwerping en aan elke inschrijver waarvan de offerte niet werd gekozen de gemotiveerde toewijzingsbeslissing dient te bezorgen. Door de betekening -sluiting- komt het contract tot stand.

Bij opdrachten die de **Europese drempel overschrijden**, dient u bovendien een wachttermijn van 15 kalenderdagen toe te passen. U bezorgt dan aan elke inschrijver die niet geselecteerd werd, elke

---

²² Artikel 51 van het KB van 8 januari 1996

²³ Wet van 23 december 2009 en KB van 10 februari 2010

inschrijver van wie de offerte als onregelmatig werd beschouwd en elke inschrijver van wie de offerte niet werd gekozen, de motieven van niet-selectie, de motieven van niet-regelmatigheid en de motieven dat de offerte niet werd gekozen. Bij dit laatste dient u de relatieve voor- en nadelen van de inschrijver op te nemen in het motivatieverslag. U dient deze informatie - mede door bovenstaande wetswijziging - tevens te bezorgen aan de inschrijver van wie de offerte werd uitgekozen. De overeenkomst ontstaat echter nog niet. Tijdens deze "standstill" van 15 kalenderdagen kunnen de niet-gekozen inschrijvers een beroepsprocedure starten om uw beslissing aan te vechten. Pas na deze wachtperiode - en indien geen beroepsprocedure werd gestart - ontstaat de overeenkomst door het sluiten van de opdracht.

Bovendien dient u de aankondiging van gunning binnen de 48 kalenderdagen na gunning, naar de Europese en de Belgische Publicatiebladen te sturen, wanneer de drempelbedragen voor Europese Publicaties zijn overschreden.

Voor alle opdrachten **onder de grens van 67 000 euro exclusief BTW**, bezorgt u de informatie over het al dan niet winnen van het contract onverwijld aan alle inschrijvers. Zij hebben de mogelijkheid om tot 30 kalenderdagen na deze verzending de motieven op te vragen. Binnen de 15 kalenderdagen na ontvangst van dit verzoek dient u de gemotiveerde beslissing te bezorgen.

2.8.10. Uitvoering opdracht met oplevering

2.8.11. Stopzetting procedure

Zoals bepaald in artikel 18 van de wet van 24 december 1993 houdt het volgen van de procedure van aanbesteding, offerteaanvraag of onderhandelingen geen verplichting in tot het toewijzen van de opdracht.

De aanbestedende overheid kan bijgevolg zowel afzien van het gunnen van de opdracht als de procedure herbeginnen, desnoods op een andere wijze.

De stopzetting van een procedure kan echter niet willekeurig en dient bijgevolg gemotiveerd te worden.

Wanneer de opdrachten verschillende percelen betreft, heeft de aanbestedende overheid bovendien het recht er slechts enkele toe te wijzen en eventueel te besluiten de andere op te nemen in één of meer nieuwe opdrachten die desnoods op een andere wijze zullen worden gegund, op voorwaarde dat de aanbestedende overheid zich dat recht **UITDRUKKELIJK** heeft voorbehouden **IN HET BESTEK**.

Wanneer de procedure wordt stopgezet, moet u de inschrijvers hiervan schriftelijk op de hoogte brengen. Ook de aankondiging van niet-gunning moet binnen 48 kalenderdagen na de beslissing aan de beide publicatiebladen worden verstuurd, indien de Europese drempelbedragen overschreden werden.